

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 23/2017-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. januára 2017 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ KOTVA], [REDAKČNÝ KOTVA], zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Kostrejom, Cyrila a Metoda 3, Michalovce, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 125/2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ KOTVA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. septembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ KOTVA] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. Martinom Kostrejom, Cyrila a Metoda 3, Michalovce, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 125/2010 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Zo sťažnosti, ako aj z predloženého spisového materiálu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľka je v procesnom postavení žalobkyne účastníčkou konania o určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru výpoveďou z organizačných dôvodov a náhrady mzdy s príslušenstvom. Žaloba o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru bola podaná 1. júla 2010. Sťažovateľka následne na pojednávaní konanom 22. mája 2014 rozšírila petit podanej žaloby o uplatnenie nároku na náhradu mzdy. Okresný súd medzitýmnym rozsudkom sp. zn. 11 C 125/2010 z 23. apríla 2015 určil neplatnosť výpovede zo štátnozamestnaneckého pomeru sťažovateľky. Tento rozsudok bol v odvolacom konaní potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave z 26. apríla 2016.

Sťažovateľka v sťažnosti popisuje doterajší priebeh napadnutého súdneho konania a v tejto súvislosti okrem iného uvádza:

„Sťažovateľka podala na Okresnom súde Bratislava II žalobu o neplatnosť výpovede, pričom sa jednalo o vec, ktorá nebola právne ani fakticky zložitá. Zúčastňovala sa pravidelne všetkých pojednávaní a svojim konaním tak žiadnym spôsobom nepredlžovala konanie. Aj napriek tomu toto konanie trvá už viac ako 6 rokov a vec stále nebola ukončená. Väčšina pojednávaní, ktoré boli zväčša stanovované v dosť rozsiahlom časovom období spočívala v tom, že sa opätovne k veci len vyjadril navrhovateľ a odporca. Taktiež poukazujeme na to, že navrhovateľka už v žalobe presne uviedla dôvody, pre ktoré považovala výpoveď za neplatnú, pričom tieto dôvody v medzitýmnom rozsudku potvrdil aj Okresný súd Bratislava II a následne aj Krajský súd Bratislava.

Zároveň má táto vec značný význam pre sťažovateľku, keďže súd rozhoduje o tom, či jej pracovný pomer, ktorý ju má živiť trvá alebo nie.

V postupe súdu podľa názoru sťažovateľky sú prieťahy v konaní, a to najmä v období od 22. 06. 2011 do 08. 02. 2012 (t. j. 8 mesiacov) a následne v období od 17. 09. 2012 do 25. 10. 2013 (t. j. 13 mesiacov).

Porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov bolo o to závažnejšie, že sťažovateľke bola daná neplatná výpoveď v preddôchodkovom veku, kedy už nebolo reálne možné si nájsť iný príjem a teda ostala bez príjmu. Prietáhy v konaní a to, že vo veci nebolo rozhodnuté bez prietáhov malo závažný vplyv na ďalší život sťažovateľky, nakoľko ju to pripravilo nielen o príjem, ale malo to vplyv aj na výpočet dôchodku, ktorý jej vyšiel cca 280,- €. Rovnako jej bola zamietnutá žiadosť o predčasný starobný dôchodok, nehovoriac o psychických problémoch a stresoch, ktoré sťažovateľka za tých 6 rokov prežila.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, prikáže okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, prizná jej primerané finančné zadosťučinenie v sume 7 000 € a úhradu trov konania v sume 303,16 €.

Pred predbežným prerokovaním veci sa po predchádzajúcej výzve ústavného súdu k sťažnosti vyjadrila predsedníčka okresného súdu v prípise sp. zn. Spr 3231/2016 z 2. decembra 2016, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„... vo veci bol stanovený termín pojednávania, na ktorom zákonná sudkyňa predpokladala meritórne rozhodnutie sporu. Sťažovateľka ani jej právny zástupca sa na pojednávanie však nedostavili s odôvodnením, že si pomýlili termín pojednávania, preto súd musel pojednávanie z dôvodu ich procesných návrhov opätovne odročiť na nový termín 27. 01. 2017.

... na rozdiel od sťažovateľky sa nedomnievam, že by sa vo veci jednalo o jednoduchú vec, či už skutkovo, alebo právne, nakoľko ide o pracovnoprávny spor, v ktorom predchádzajúca sudkyňa okrem účastníkov konania vypočúvala vo veci i svedkov, dopĺňala potrebné listinné dôkazy, nakoľko jej neboli predkladané účastníkmi.

Sťažovateľka vytyka súdu nekonanie predovšetkým v období od 22. 06. 2011 do 8. 02. 2012, podľa spisu však nedošlo k žiadnemu úkonu zo strany súdu od 18. 07. 2011 do 02. 11. 2011 (nie ako uvádza sťažovateľka). Ďalej je vytykané zo strany sťažovateľky

obdobie nečinnosti od 17. 09. 2012 do 25. 10. 2013, k čomu uvádzam, že 28. 09. 2012 doručil návrh zástupca žalovaného na doloženie zápisnice o výsluchu svedka v inom konaní, stanovenie výsluchu si sudca dňa 08. 10. 2012 preveroval pripojením spisu tunajšieho súdu, teda je možné pripustiť nečinnosť od 08. 10. 2012 do 28. 06. 2013, kedy bol vytýčený termín pojednávania. S vysokou pravdepodobnosťou sa sudca mienil oboznámiť s výsluchom svedka v spise tunajšieho súdu, ktorý mal prebehnúť.

Vo veci došlo na základe dodatku č. 9 k Rozvrhu práce tunajšieho súdu na rok 2015 k zmene zákonného sudcu z dôvodu odchodu pôvodného zákonného sudcu do dôchodku a spis je pridelený na rozhodovanie JUDr. Ivane Štíftovej, ktorá vo veci plynulo koná.“

Z predloženého spisového materiálu ústavný súd zistil, že v napadnutom súdnom konaní boli vykonané nasledujúce procesné úkony:

1. Sťažovateľka podala 1. júla 2010 návrh na určenie neplatnosti skončenia štátnozamestnaneckého pomeru.
2. Dňa 10. novembra 2010 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené na doplnenie dokazovania.
3. Pojednávanie konané 24. januára 2011 bolo odročené na účely výsluchu svedkov a predloženia listinných dôkazov.
4. Na pojednávaní konanom 2. marca 2011 bol uskutočnený výsluch svedkov; pojednávanie bolo odročené na účely doplnenia dokazovania.
5. Pojednávanie nariadené na 4. máj 2011 bolo zrušené z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne.
6. Na pojednávaní konanom 22. júna 2011 bol uskutočnený výsluch svedka; pojednávanie bolo odročené na účely doplnenia dokazovania.
7. Na pojednávaní konanom 8. februára 2012 bol uskutočnený výsluch svedka a následne bolo odročené na účely doplnenia dokazovania.
8. Na pojednávaní konanom 19. septembra 2012 bol uskutočnený výsluch svedkov; pojednávanie bolo následne odročené na účely doplnenia dokazovania.
9. Termín pojednávania nariadený na 25. október 2013 bol zrušený pre práceneschopnosť právnej zástupkyne žalovaného.

10. Pojednávane uskutočnené 10. decembra 2013 bolo odročené na účely zabezpečenia listinných dôkazov a predvolania svedkov.

11. Na pojednávaní konanom 11. marca 2014 sťažovateľka rozšírila petit o náhradu mzdy s úrokom z omeškania.

12. Na pojednávaní konanom 22. mája 2014 vzniesol žalovaný vo vzťahu k nároku na náhradu mzdy námietku premlčania; pojednávane bolo odročené na účely doplnenia dokazovania.

13. Od 1. januára 2014 došlo k zákonnej sukcesii na strane žalovaného ([REDACTED], pozn.).

14. Pojednávania nariadené na 4. september 2014 a následne 6. november 2014 bolo boli odročené z dôvodu pokusu o zmier.

15. Dňa 23. apríla 2015 okresný súd medzitýmnm rozsudkom určil, že výpoveď daná sťažovateľke je neplatná.

16. Proti medzitýmnm rozsudku z 23. apríla 2015 žalovaný podal 7. júla 2015 odvolanie; spis bol (po vykonaní úkonov súvisiacich s predložením veci na odvolacie konanie) predložený na rozhodnutie o odvolaní Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 17. augusta 2015.

17. Žalovaný podal 19. augusta 2015 odvolanie aj proti uzneseniu okresného súdu o uložení poplatkovej povinnosti za odvolanie.

18. Na pojednávaní konanom 19. apríla 2016 krajský súd zamietol návrh na prerušenie odvolacieho konania podaný žalovaným z dôvodu prebiehajúceho trestného konania.

19. Krajský súd 26. apríla 2016 verejne vyhlásil rozsudok, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu z 23. apríla 2015 a zrušil uznesenie okresného súdu zo 16. júla 2015 o uložení poplatkovej povinnosti žalovanému.

20. V podaní z 3. októbra 2016 sa žalovaný písomne vyjadril k sťažovateľkou uplatnenému návrhu na náhradu mzdy a zároveň uplatnil proti nej vzájomnú žalobu.

21. Na pojednávaní konanom 5. októbra 2016 okresný súd pripustil zmenu návrhu na náhradu mzdy v sume 68 954,32 € s príslušenstvom.

22. Pojednávane uskutočnené 9. novembra 2016 bolo odročené na účely doručenia prepočtu výšky uplatnenej náhrady sťažovateľkou.

23. Pojednávanie konané 23. novembra 2016 okresný súd odročil na 27. január 2017.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že o zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť je absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. I. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania sťažnosti v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľka mu doručila sťažnosť (19. septembra 2016, pozn.) v čase, keď o neplatnosti skončenia jej štátnozamestnaneckého pomeru už okresný súd (v spojení s krajským súdom) právoplatne rozhodol, t. j. právna neistota, v ktorej sa sťažovateľka v súvislosti s namietanou neplatnosťou skončenia jej štátnozamestnaneckého pomeru ocitla, už bola odstránená medzitýmnym rozsudkom okresného súdu z 23. apríla 2015 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu z 26. apríla 2016.

Z uvedeného vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu predmetom napadnutého súdneho konania zostal už len nárok na náhradu mzdy, ktorý sťažovateľka prvýkrát uplatnila až 11. marca 2014, pričom okresný súd na účely objasnenia rozsahu jej nárokov vykonával od ich uplatnenia procesné úkony smerujúce k zabezpečeniu listinných dôkazov preukazujúcich ich výšku. Ústavný súd musel vziať do úvahy aj skutočnosť, že procesnými úkonmi sťažovateľky dochádzalo v ďalšom priebehu napadnutého konania k úprave požadovanej sumy náhrady mzdy (z prehľadu procesných úkonov vyplýva, že okresný súd rozhodol na základe návrhu sťažovateľky najprv o pripustení zmeny návrhu týkajúceho sa rozsahu uplatneného nároku na náhradu mzdy a následne aj o čiastočnom späťvzatí žaloby, pozn.).

V nadväznosti na doterajší priebeh napadnutého konania a už zdôraznené skutočnosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01,

I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, s'ťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

Vychádzajúc z doterajšieho priebehu konania a predovšetkým zo skutočnosti, že v čase doručenia s'ťažnosti bolo jeho predmetom už len rozhodovanie o nároku na náhradu mzdy, ktorý si s'ťažovateľka uplatnila až 11. marca 2014, ústavný súd dospel k záveru, že postup okresného súdu v období od 11. marca 2014 do podania tejto s'ťažnosti ústavnému súdu (19. septembra 2016, pozn.) sa nevyznačoval takými nedostatkami, ktoré by zakladali dôvod na vyslovenie porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to aj s prihliadnutím na dosiaľ vykonané procesné úkony okresného súdu a predpokladaný termín rozhodnutia vo veci.

Na základe uvedeného ústavný súd s'ťažnosť s'ťažovateľky po jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie s'ťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi s'ťažovateľky, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že toto rozhodnutie nebráni s'ťažovateľke obrátiť sa opätovne so s'ťažnosťou na ústavný súd, ak by v ďalšom priebehu v napadnutom konaní pred okresným súdom dochádzalo k zbytočným priet'ahom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. januára 2017